

Ralph Midgley
24 Stanlwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

YELOD DEGLULID
NÜM 7 YULUL 2005 (Pads 49 jü 56)

O Volapükaflens Löfik!

Mödikans vakenons tü dil at yela. Sol nidon e dabinos pöt gönik ad juitön topis difik da vol.

Egetob potakadi de Vicifal Caraco, kel vakenom su nisul : Santorini (Grikän). Penom obe sökölosi:-

> „Glidis flenik de nisul „Santorini," kel binon ret volkana, kel äsplodon za ün yel 1500-id bü Kristus. Dil zänik nisula änepubon disi mel. Mifät et älanon bo eli „Platon" ven äpenom dö eleän „Atlantid."

E fino kleilükom nemi nisula : Santorini ∢ Santo Rini ∢ Santa Irini ∢ jisaludan „Eirini" = püd saludik.

Id egetom potakadi de flen Schlemminger, kel visitom zifi Tallinn (Lestiyän). Penom obe, das binos täv degfolid, keli edunom lü län at. Kleilüko binon län, keli löfom vemo.

Gasedili obas edunob gölikumo ka kösömiko, bi ob it otävob suno lü zif Scarborough su melajol lofüdik Lingläna ad lifädön vakeni len mel.

Valikosi Gudikün Ole ed Olikanes

sedom

Ralph

GRAMATAGUL

Balan reidanas obsik fövom säki oka: „Danis sedob ole demü kleilükam tefü pasetatim värba. Ab sagoy, das in Volapük dabinos fütütüratim in paset. Atos jinos obe netikavik. Binos-li jenöfo so?

Lesi! Cedob, das Volapük binon pük bevünetik soelik, kel dalabon tikamagoti somik. Panemon pasetofütüratim värba. No dabinon in pük rigik fa el Schleyer, ab revidan Volapüka, hiel Arie de Jong äcedom, das tikamagot somik äbinon zesüdik ad jonön bosi, keli püks bevünetik votik no äkanons fomälön.

Ad lölöfiko suemön pasetofütüratimi, mutoy lelogön pasetatimi värba äs vol votik, kel dabinon flanü presenatim. Ekö sam gudik:-

> „Älogof menis magodas vönädik in fabriköps mödik läna, ed äbinof us tiko kobü ons. Ifidoy gödo in dom; anu ävobons in fabriköp ad gaenön moni nemödik; poso ögekömons dönu ini dom ad fidön. Äjinos ofe, das lif äbinädon te me fid e vob."

At binon konotil lölöfiko in paset. Labobs pasetatimi kösömik (medü el **ä**-); täno labobs „plu-ka-pasetatimi" (medü el **i**-); lätiküno labobs timi fütürik in paset at (medü el **ö**-). Valikos in paset!

Sekü atos, pasetofütüratim pagebon te in paset! Neai pagebon in presenatim!! Pöloy if värbs, kels dugedons värbatimi at no binons in pasetatim. Jenöfo ereidob lartügis, kö värbatim at pegebon ko värbs presenatimik, ab atos no binos verätik.

Memolös, begö! das pasetofütüratim pagebon te me värbs in pasetatim!

VII:51:2005

LUP E KAPAR

Lup älogon kapari, kel äbäläton
Koteniko su kliv mu skapik,
Kiöpo stonils japikün bapik
Ya ätegons ga gluni lölik;
Kisi dunön, bi veratiko päbäton!

Ävokädon kapare: „Nu nexänolös!
Isio kö yerb grünikün
Glofon bundano, äsi jönikün,
Ko smek stunabik, gudikün!
E me vög laodik vokon: „Kömolös!"

Ab kapar löpo no pemoton ädelo.
Älülogon donio lü lup faemik.
„Nu sevob ya kodi ga verik!
No nitedon ole fidi obik,
Ab bälidi ola: saunob is löpo!

DÖ NÖGS E NÄNS

Man smalikün at se Lisladän,
Kela fat, id om, binom nän,
Ävilom nenzogo gutön gladeti;
Äbinom vi! koldik, täno fladeti
Viskida ädrinom se Danän.

Nögs gokas valöpo pafidons,
Ab famülans in län at vo pidons,
Das panögons ma mödots,
To mödikanas cödots,
E bridans in tef at no gidons.

Cödolöd dugani kondötü sökanef.

Suäm gretöfa binon gidid.

VII:52:2005

VERAT POTÜVON FINO

In zif ela Vladimir älödom tedan yunik nemü Ivan Acsionov, kel ädalabom selidöpis tel e domi bal. Äbinom man gudälik labü herem zenablonik e krugülik. Äkanitom gudiko ed äplidom ad kosädön ko votikans.

Ün del bal hitüpa, tedan yunik at esludom ad tävön lü yelamaket. Äsä äglidom famülanis, matan oka äsagof ome:

„O Ivan, no tävolös, begö! lü maket. Begob oli, no tävolös usio! Dü neit at elogob oli in drim.

Smililölo, el Ivan äropom ofi:

„Suemob oli, o matan oba: töbol oli, das ojuitob obi tuvemo . . . "

„No, no binos somo – ägespikof läd · Igo ob no sevob kikodo töbob obi. Ab dü neit at elogob oli in drim äsä älüvol zifi. Herem ola piköton e kap ola äbinon gedik, äs largent. Binos mimalaloged."

El Ivan äsmililom mödo.

„Güö!! Äsagom. „Ekö malaloged gudik. Sinifos, das olabob gaenäti gudik e tedi legudik. Binolös läbik, begö! Oblinob ole e ciles legivotis jönik."

Ed esagölo osi, iprimom tävi oka.

Itävom fagoti saido luniki ve veg ven ikolkömom tedani votik, keli äsevädom. Isludoms ad lifädön neiti kobo in lotidöp. Ifidoms ed idrinoms mödo, poso igoloms lü bed in cems tel nilädik.

El Acsionov älöädom oki ai göliko. Ägalikom seko bü gödalulit ed ävilom frutidön stomi gudik ad fövön tävi okik. Ägalükom i bökani, kel idugom omi jü lotidöp, ed äbüdom ome ad stömön jevodi. Äpelom lotidöpani ed älüvom. Itävom fagoti saidik vega, täno

ästopom tö bötädöp ad takädön, i ad fidön jevodi. Tü fidedadüp, äseadom oki dis priel, äbonedom fidedi e büä idünoy omi su tab, äsumom gitari oka ed äprimom ad pledön.

Süpo älilom su süt noidi klokas. Klüliko ätefon calani seimik. Vab, fa jevods kil petiröl, änükömon ini yad ninik. Änexänom mu spidiko pösod, fa soldats tel pedugädöl.

Lükömölan at nulik älogom züo, täno älükömom fümäliko lü el Acsionov.

„Kim binol·li?" äsäkom omi ön mod groböfik e sevärik. „E kiöpao binol·li?"

El Acsionov ägespikom plütiko, täno älüükom:

„Ed anu, das sevol valikosi tefü ob, vilol·li drinön bovüli tieda ko ob?"

Ab calan iprimom dönu ad bespikön omi.

„Kiöpo elifädol neiti? Äbinol·li soaliko? No äbinol·li ba sogü tedan? Elogol·li omi tü göd at? E kikodo elüvom so vifiko?"

Kikodo ai dönu äsäkoy ome säkis valik et? El Acsionov no äkanom suemön osi. Äsagom verati balugik, täno äsäkom:

„Ab kikodo besäkol·li obi somödo? Binob ni ravan ni sasenan. Tävob demü tedods oba. Kisi sinifon·li säkis valik at?

Calan ävokädom soldatis.

„Binob poldan," äsagom, „e, if besäkob oli, dabinon kod mu fefik. Aneito tedan, kel älödom näi cem ola, pedeadükom. Kiöpo binol·li päkem olik? O soldats! sädütolsöd oni ome, sukolsöd valöpo!

Soldats änügoloms ini cem kö äbinons päkemi e sak ela

Acsionov. Ämaifükoms päkemi ed äsukoms valöpo. Süpo poldacalan äsetirom se sak ela Acsionov neifi.

„Lü kin leduton-li neifi at?"

El Acsionov änilikom lü om. Neif se sak oma äbinon me blud pestenöl. Ti äsevälöfikom.

„E blud at? Lio plänol-li osi" äfövom calan.

El Acsionov ävilom gespikön, ab no äkanom tuvön vödis. Ästötom: Ob . . . no sevob . . . neif at . . . ob . . . no sevob .. . no leduton lü ob!

„Agödo" äsagom mu seväriko calan, „tedan pätuvom deadik su bed. Nek, plä ol, äkanom dunön somikosi. Yan lotidöpa päfärmon ninao. Ol äslipol jenöfo in cem nilädik. Ed anu, ekö in sak ola neif me blud pestenöl. Kuradö! koefolöd miduni ola! Moni liomödik etifol ome?"

El Acsionov äyulom, das no äbinom ok it, das neai plu ilogom tedani sis tim fideda kobik, das ruabs jölmil, kelis ituvoy in sak äledutons oke, e das neif ko blud pestenöl no äleduton oke. Ab vög oma äprimon ad dremön, logod oma äpaelikon äsif vero äbinom döbikan it. Koap lölik ela Acsionov ädremon.

Poldacalan äbüedom tanön omi e dugön omi ini vab. Päjedom ninio äs midunan; nams e futs oma päjänädons. El Acsionov däsperik äbekrodon oki ed ädrenom.

Valikos, kelosi ädalabol pämosumon ome: mon e päkem, e päblinom ini zif, kö päfanäböpom. Vüo, seivid tefü om pädunon in „Vladimir" – lomazif oma, ed ituvoy, das äbinom man gudälik. In tef at alikans äbaicedons. Pos seivid at, el Acsionov päsedom ad pacödön tefü sasen tedana zifila „Rianzan" äsi tefü tifot ruabas dudegmil.

(Reti konota at kanoy reidön in gasedil mula balidkömöl)

VISIT LÜ ZIF „SOUTHEND"

Fa hiel John Redgwell

Pötü motedadätazäl jimatana obik, ätävobs lü zif „Southend-len-Mel (Linglän). Büä ämatikobs, ävisitobs suvo zifi at. Dü cilüp oba ävisitob oni ko pals obik. Toä mödikos ecenon, ye zif blibon zif ot, keli ai enolob; jenöfo zif ot, keli pals obik, igo lepals obik, äsevons.

„Southend" dalabon melaponi lunikün vola lölik. Trenil vaibon menis vegü melapon, äsi dönuo lü melajol. Dü yels büik träm ädunon otosi. Jenöfo dü lif lepalas obik, äbinons träms da zif lölik. Nu nog logoy nibudis nennufik, kels vaibons visitanis vegü süt len melajol. Ven äbinob cil, äplidob vemo ad tävön in nibuds somik.

Ünü yels mäldegs visitans ti valiks ägolons lü el „Kursaal." Vöd at sinifon Deutänapüko „Sanalecemi," ab el „Kursaal" in zif Southend no binon sanalecem ma siäm geböfik. Binon legad kö binons muadadins valasotik. Äbinon mu pöpedik bü Krig Volik Telid, äsi dü cilüp oba, ven äkanoy lilön vögi oka me tonodatanöms, ini kels äpladoy könädis. Ün tim et mens nemödik ädalabons tonodatanömis lönik. Ünü yels mäldegs in el „Kursaal" id äbinon „Mön Deada." Mans yunik äbemonitons motoralesaikulis zü mön penditik vemo vifiko. Sekü atos, anikans pädeidoms. Bü yels anik, el „Kursaal" pifärmükon, ab anu dönu maifon.

Ünü mayul jenon flitömajov. Flitöms laodik flitons love zif ä love melajol, e mutoy färmükön lilis fa doats, dat no sudikoy!

To cens mödik, „Southend-len-Mel" blibon zif ot, keli äsevons lepals obik. Nog kanoy remön koanafitis lä buigils len melajol u tävön me bot lü jol provina „Kent" u lü Nisul „Canvey." Va binoy yunik, va bäldik, kanoy juitön ai deli in zif „Southend."

LAPÄNANS

Lapänans, u els „samerna," nemi kelik buükons (ed at binon nem calöfik), elödons geiliko in topäds nolüdapovik in Norgän, Svedän, Suomiyän e Sibirän sis rutim. I penemons „Lindiyans Skandinäna," bi jenav oka labon mödikosi kobädo ko lindiyans.

Vönaoloveiko Lapänans äbinons nomads - äsökons renis sosus ets ägolons se lefots, kiöp älödons dü nifüp, jü bels, kiöp älödons dü hitüp.

Adelo dabinons te Lapänans za kilmil, kosid kelas binon renibrid. Mödikünans onas lifons äs ret Svedänans, ab Lapänans getons tatayufi ad dakipön püki oka, kel panemon eli „samiskan," äsi kulivi okik, samo: klots kölöfik okas.

Ab renibrid penulädükon. Anu geboy nifavabis, flitömis e radioni. Büo Lapänans äkosididons okis de renis oksik. Sekü atos, katastrof ela „Chernobyl 1986" id äbinon katastrof ones. I rens, i nulüdot oka pävenenons fa stralamikodab. Ünü mul yanula yela 1994 imutoy deidön renis 188.000, bi äninädons eli Celsium 127 tu mödiki. Ab dalaboy nog speli. Ninäd ela celsium eläsikon vifikumo ka itäxetons jäfüdisevans, do lecedoy, das säkäd tefü ninäds geilik ela celsium odabinon nemuiko jü yel 2015.

STOCKHOLM

Cifazif „Stockholm" penemon el „Venezia Skandinäna." Jilautan „Selma Lagerlöf" äbepenof eli „Stockholm" as „zif, kel floton su vat." „Stockholm" topon su nisuls degfol bevü Lofüdamel ed el „Mälaren," lak kilid gretikün Svedäna.

Kiöpio goloy in „Stockholm" no binoy fago de vat e bots. Vat binon so klinik, das kanoy päskarön salmi e svimön in zänod zifa. Dü nifüp vat solidikon ünü mul za bal. Ekö vat, nisuls e bels, kels mekons eli „Stockholm" zifi jönik somik. Nem votik ela „Stockholm" binon „Mälardrottningen," sevabo „Jiregan Laka Mälaren." Anu zif labon lödanis balionas bal e laf.